

Monument Grote Berg.

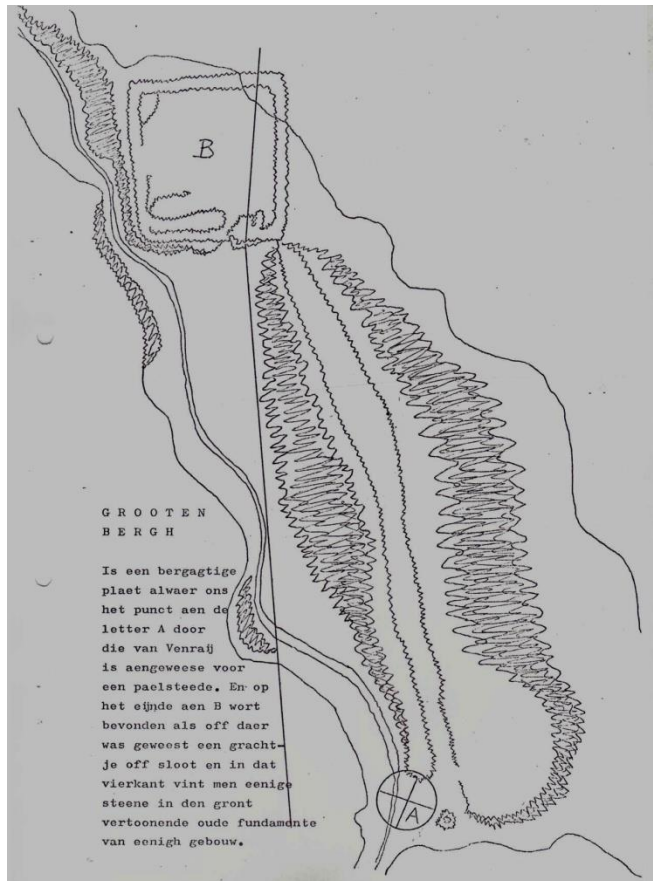
Na de 80-jarige oorlog in 1648 en de vrede van Munster behoorde Brabant en dus ook Deurne bij de Republiek van de Verenigde Zeven Provinciën. Noord Limburg, en dus ook Venray, bleven bij Spanje horen zoals ook voor de 80-jarige oorlog. In de Verenigde Zeven provinciën werd het katholieke geloof verboden en was het protestantisme de staatsgodsdienst. De kerken werden overgenomen door de protestanten en de dominee hield de diensten. Het openlijk belijden van het katholieke geloof werd verboden. Heimelijk gebeurde het dan toch met het risico op straffen of gevangenneming. De van oudsher katholieke bevolking was hier niet van gediend en ging op zoek naar wegen om toch het katholieke geloof in het openbaar te kunnen uitoefenen. In Deurne viel het oog op het gebied de Grote Berg welke op Spaans, Venrays, grondgebied lag. Zoals de naam al zegt was er sprake van een verhoging in het natte Peellandschap. Hierop werd een noodkerk gebouwd, welke later zelfs tweebeukig werd, alsmede een onderkomen voor de pastoor en school omvatte. Ook het katholiek onderwijs was verboden in Brabant. Op Sint Jacobsdag, 25 juli in 1649, werd de kerk officieel ingewijd. De pas benoemde pastoor van Deurne, Jacobs, van de parochies Deurne en Milheeze las er op zondagen de mis. De aanliggende weg is dan ook naar hem genoemd; Pastoor Jacobspeel.

Kaart uit 1660 van Mullier uit Duitsland waarop de "Capelle" ook staat aangegeven. Daarboven staat paerts hoeft thans bekend als de Paardekop.

Van uit Deurne werd er zelfs een weg aangelegd naar de noodkerk. Op zondagen kwam men van heinde en verre naar de noodkerk om er zijn zondagsplicht te vervullen. De schoolmeester kwam door de week met zijn leerlingen naar deze plek om ze te onderrichten tot ergernis van de protestantse schoolmeester in Deurne, die met een zo goed als lege klas zat. Bij nacht en ontij ging Pastoor Jacobs in noodgevallen, zoals bij het voorzien van de laatste sacramenten, toch naar zijn gelovigen waarbij hij wel eens werd gevangengenomen.

Door het betalen van een boete door de Deurnese gelovigen kwam hij dan toch weer vrij. In 1662 werd de kapel vergroot. Pastoor Jacobs werd bijgestaan door een viertal zusters van de abdij van Binderen bij Helmond De noodkerk heeft bestaan tot 1672 toen er in het Brabant weer zgn. kerkschuren gebouwd mochten worden om het katholieke geloof uit te kunnen oefenen. Dit kwam waarschijnlijk ook door het feit dat de Republiek in oorlog was met Engeland, Frankrijk, Munster en Keulen. Het Franse leger veroverde de Meyerij. In Deurne voelde men dat de tijd rijp was om weer in Deurne zelf in een schuur als noodkerk de godsdienst te gaan uitoefenen. Een paar jaar later werd de kapel afgebroken met toestemming van de Schepenen van Venray. In de ondergrond zijn in het verleden wel eens steenresten gevonden welke wijzen op het bestaan van het kerkgebouw.

Detailtekening uit de kaart van Draeck 1716 van de "Grooten Berg" met daarop aangegeven de noodkerk.

Ter herinnering aan deze periode werd in 1840 besloten een monument op te richten ter nagedachtenis aan deze noodkerk. Naast een kruis met offerblok werden er ook 7 lindebomen geplaatst. Zoals U kunt zien staan de meesten hiervan er nu nog. Het duurde tot 1916 voor de weg van Venray naar Deurne verhard werd. Tot die tijd lag het gedenkteken midden in de Peel aan een zandweg.

Het kruis uit 1840 met offerblok, tekstbord en knielbank.

In 1958 werd besloten dat het gedenkteken aan vervanging toe was en kreeg het monument de huidige vormen. De halfronde muur bestaat uit kinderkopjes welke afkomstig zijn van de markt in Deurne.

In de sokkel onder het kruis staat dezelfde tekst welke gebruikt werd op de houten plaat van het eerste kruis. Dat het in die tijd nog een hele onderneming was om door de Peel te reizen komt tot uitdrukking in de tekst en met name de een na laatste zin: "Dat God U geleide in Peel of Heide".

In 1984 vond wederom een grondige restauratie plaats. De inzegening vond op 3 juni van dat jaar plaats met een H. Mis bij het monument.

Het monument wordt onderhouden door de Stichting Kruisen en Kapellen uit Venray en is eigendom van de H. Oda parochie uit Ysselsteyn.

Bekend is het verhaal dat men in een wel erg droge zomer in Ysselsteyn besloot een bedevaart naar het monument te houden om regen af te smeken. Deze wens werd verhoord want op de terugweg begon het onbedaarlijk te regenen en kwam iedereen kletsnat thuis. Dit ontlokte aan Pastoor Janssen de uitspraak: "Dit eens maar nooit meer".

Dit informatiebord kwam tot stand door de Stichting Historie Ysselsteyn.